

- Còpies de les cartes enviades per l' Honorable President de la Generalitat de Catalunya, els 14, 17 i 28 d'agost, als Srs. Joan B. Cendrós i Carbonell, Joan Riera i Sala i Amadeu Bagues i Cerqueda, respectivament Secretari General, President i Membre del Comitè Executiu de l'Entitat "OMNIUM CULTURAL", de Barcelona;
- de la carta adreçada el 16 de setembre al senyor Enric Bellprat, Secretari de "CASA NOSTRA, Associació de gent de parla catalana a Suïssa;
- de la carta adreçada al Rvd. Josep Sanabre, Arxiver del Bisbat de Barcelona i Membre de la Junta de l' "OMNIUM CULTURAL", el 26 de setembre.

1968

COPIA.

14 d'Agost del 1968

EL PRESIDENT DE LA GENERALITAT
DE CATALUNYA

L.G.

Senyor,

Joan B. Cendros i Carbonell.

Barcelona.

Senyor,

He rebut la vostra targeta acompanyant una foto-copia de la carta que el 7 d'aquest mes, vareu enviar al Sr. Jaume Carner i Suñol.

Aprofite aquesta avinentesa per informar-vos que en el seu dia, vaig rebre les foto-copies de les cartes que vareu adreçar el 5 d'agost de l'any passat, al Sr. Frederic Rahola i el 3 de Gener d'enguany al Sr. Jaume Carner i Suñol i el Rvd. Abat Dom Aureli Ma. Escarré.

Em permeto confirmar-vos la recepció d'aquestes quatre foto-copies per vos enviades, per tal de que sapiguen que he pres nota dels insults i difamacions que llenceu contra el President Companys, els Consellers del seu darrer Govern i a la meva persona en tant que President de la Generalitat.

La vostra correspondència també m'ha permetes, d'assabentar-me dels vostres anhels contraris a la unitat dels catalans i a la llibertat de Catalunya.

Us saluda,

Josep Tarradellas.

Clos de Mosny.
Saint Martin le Beau.
(Indre & Loire)

COPIA.

17 d'Agost del 1968

EL PRESIDENT DE LA GENERALITAT
DE CATALUNYA

Senyor,

L.G.

Pau Riera i Sala,

President de l'Omniun Cultural.

B a r c e l o n a.

Distingit Senyor,

Per la vostra informació us envio copia de la carta que el 14 vaig adreçar al Sr. Joan B. Cendrós i Carbonell. Sapigueu que alguns dels documents que m'hi refereixo els he rebut acompanyats de la seva targeta de Secretari de la Junta Directiva de l'Omniun Cultural, foto-copia us adjunto.

Com es evident que dia vindrà que el Sr. Joan B. Cendros i Carbonell, haurà de respondre davant els Tribunals de les seves greus i falses acusacions, confio comprendreu el meu desig de sapiguer des d'ara, si l'Entitat que presidiu, s'hi solidaritza o l'autoritza a utilitzar el nom de l'Omniun Cultural, per a donar conèixer les seves opinions personals.

Per la situació que tots els catalans ens troben, dissortadament feta sovint de malenteses o d'interpretacions equivocades i que hem d'evitar, no dubto comprendreu el meu estat d'esperit pel que fa referència als fets que m'he permès posar a la vostra consideració.

Em permeto assabentar-vos que copia d'aquesta carta sera enviada a tots els Membres de la vostra Junta Directiva i Consultiva, com també en aquells catalans que tinc el deure d'informar.

Espero que em voldreu excusar de demanar-vos, fer-me conèixer les vostres resolucions. Per endavant agrait i tot esperant les vostres noves, rebeu les meves cordials salutacions.

Josep Terradellas.

Saint Martin le Beau.
(Indre & Loire)

COPIA.

28 d'Agost del 1968

EL PRESIDENT DE LA GENERALITAT
DE CATALUNYA

L.G.

Senyor,

Amadeu Bagués i Carqueda,

Membre del Comitè Executiu de l'Omnium Cultural.

B a r c e l o n a .

Estimat amic,

Confio que haureu rebut les còpies de les cartes que vaig enviar el 14 i 17 del present als Srs. Joan B. Cendros i Carbonell i Pau Riera i Sala.

En aquests moments que el món està indignat i anguixós per la brutal ocupació feta per diferents exèrcits estrangers de la coratjosa Txecoslovàquia, ja sé hi haurà qui pensara que es perdre el temps, cridar l'atenció de certs perills que ens envolten. És evident que davant la situació en que es troba Europa, evocar les activitats polítiques de l'Omnium Cultural pot semblar un anacronisme o una desviació del nostre esperit que impossibilita realitzar un treball positiu.

Amb tota franquesa permeteu-me que us digui, que els que puguin pensar d'aquesta manera s'equivoquen. Darrera d'alguns dels nostres problemes que donen la impressió que tenen ben poca importància, amb especial atenció, descobriren propòsits que poden causar un greu dany al nostre País. Queixar-se després del desastre, al meu entendre mai és vàlid ni seriós. El nostre deure és evitar-lo, encara que ens comporti tota mena de sacrificis i disgustos.

Per el que acabo de manifestar-vos, no creieu que tingui el propòsit d'insistir sobre activitats polítiques fetes en nom de l'Omnium Cultural per part d'alguns Membres del Consell Executiu que vos formeu part. Però tenint present la nostra amistat de més de quaranta anys, feta de fidelitats i llinies per a veure triomfar tot allò que més estimem, no dubto que comprendreu i m'excusareu que em permeti posar a la vostra consideració algunes reflexions que ben sovint ens fem, aquelles que mai hem deixat de defensar la nostra llengua i cultura.

Perquè milers i milers de catalans que agraeixen i honoren l'esforç admirable de les nostres Editorials no senten el desig de cooperar o ajudar l'Omnium Cultural ?

.....

Com ja sabeu, avui malgrat les dificultats que han de vencer les nostres revistes, son llegides per prop de mig milió de catalans. Perquè doncs, després de set anys de propagandes, pressions i coaccions de tota mena, a l'Omniun Cultural solament uns sis cents catalans s'hi han adherit.

Perquè dels tres cents mil que ens trobem lluny de la Patria i malgrat continuats viatges de propaganda dels seus Delegats per Europa i America, no arriben a una cinquantena els que s'hi han afiliat?

Aquests i altres fracassos haurien de fer meditar els que no volen comprendre o desconeixen uns fets que ningú pot negar. La desconfiança del nostre Poble envers l'acció política que porten a cap alguns dels seus dirigents, crec que ha d'esser motiu de gran satisfacció per a tots aquells que no han perdut la fe en el futur de la nostra Catalunya.

Es indubtable que si l'Omniun Cultural hagues realitzat una tasca essencialment cultural, avui dia mereixeria l'estima i el respecte de tothom i per altra banda la seva obra seria acompanyada per la cooperació i l'escalf fervoros de milers de catalans.

Com hauria estat d'eficient i digne de tot elogi si l'Omniun Cultural hagues seguit l'exemple de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana que per la seva tasca inoblidable i que mai agrairen prou, aplegà milers i milers de catalans de tots els indrets i de tots els estaments de la nostra terra. Ja sabeu els resultats que va lograr, pero no sera per demés recordar, que en gran part foren obtinguts perquè la seva acció a tot hora fou mantinguda per un gran sentiment popular i també perquè els seus dirigents no el van utilitzar com una arma política al servei de les seves ambicions o dels seus personals interessos.

En fi vull creure, que ben aviat l'Omniun Cultural gracies a la major part dels seus dirigents i de la seva Junta Consultiva, deixarà d'esser l'instrument d'aquells que l'utilitzen per a impossibilitar una amplia i generosa unitat catalana. Per la meua part sapigueu que consideraria un error greu de conseqüencies la persistencia de la seva acció política, que estic segur que el nostre País no acceptara mai.

Amb l'amistat de sempre rebeu una forta abraçada del vostre amic,

Josep Tarradellas.

President de la Generalitat de Catalunya.

Saint Martin le Beau.
(Indre & Loire)

EL PRESIDENT DE LA GENERALITAT
DE CATALUNYA

Senyor,

Enric Bellprat,

L.G.

Secretari de " CASA NOSTRA ". Associació de gent de
parla catalana a Suïssa.

Winterthur.

Benvolgut amic,

Abans que res us prego que em vulgueu excusar si fins avui no contesto a la vostra carta del 21 del mes passat. Podeu ben creure que aquest retard no es una manca d'atenció, sinó degut simplement al fet que abans de fer-ho he volgut demanar consell a diferents persones, principalment de casa nostra, car vaig creure que les vostres paraules amaraades de patriotisme m'hi obligaven.

Es evident que tots nosaltres tenim el desig de treballar en tasques positives i és normal que entre nosaltres existeixin divergències car, en certa manera, és una prova de la nostra vitalitat i de les nostres ambicions pel país. Crec que estarem d'acord en pensar que fóra ben trist i negatiu que sempre coincidíssim en un mateix anhel, per noble i enlairat que aquest fos, car aixó voldria dir que Catalunya no existeix en tant que Nació que vol governar-se. Sempre m'ha estranyat que que hi hagi catalans que s'esverin davant de la diversitat d'opinions que, sortosament, existeixen. Al meu entendre, no és pas aquest el perill que més ens ha de preocupar perquè, com sovint he manifestat, aixó és una clara demostració que no som un poble mesell ni una simple curiositat folklorica.

Com sigui que la nostra voluntat és i ha d'ésser la de portar a cap els nostres ideals de llibertat i de benestar, cal que estudiem i discutim intensament tots els anhels i totes les vibracions de la nostra vida, única manera de fer tasca constructiva per ara i per a més endavant. No són pas les divergències sortides d'un diàleg fervorós, les que ens impossibilitaran de triomfar. Els inconvenients i les preocupacions, al meu entendre, són unes altres : son aquelles que neixen de no saber el que volem, i més important encara és no saber qué ens convé, ni el que estem disposats a fer per tal de no deixar-nos emportar per la demagógia o per l'infantilisme, car llur triomf némes pot comportar el caos o la vida sota un regim d'opressió.

Teniu bona raó en dir que les nostres festes com per exemple les dels Jocs Florals, els aplecs de Sardanes, la nostra apasionada voluntat de defensar la nostra llengua i cultura, la nostra entusiasta admiració pels nostres valors espirituals, que tant ens honoren, tots hem de sentir-nos-en jolosos, perquè en definitiva és una clara expressió de la nostra voluntat de subsistir com a poble. Pero tot i sentint-nos lligats per aquests sentiments, cal que els catalans no oblidem alló que és la substància viva de la nostra propia existència, es a dir, l'obligació que tenim de lluitar pels nostres drets, i al mateix temps la de donar vida a les nostres Institucions Nacionals.

El que tothora hem d'afirmar és que no volem estar sotmesos a un poder politic que no és el nostre, i que volem estructurar la nostra vida d'acord amb la nostra manera d'ésser i de fer. I al mateix temps portant-hi aquell anhel que ha d'ésser permanent i que podem afirmar que es unánim en tots nosaltres. Es a dir determinar la nostra manera de viure politicament, economicament i espiritualment com altres vegades ho hem fet.

Per tant em sembla que ja és hora que deixem de viure o de deixar-nos emportar per vells i fracassats topics i que afrontem amb un ampli sentit de responsabilitat, no mancat d'audàcia, les nostres falles i, si cal, desemmascarar aquells que, tot dient que estimen i treballen per la nostra unitat, la seva acció i els seus propòsits ens demostren que el que han fet i fan es ajudar els que voldrien apoderar-se del país per sotmetre'l a la seva ideologia o facilitar un nou caos. Es justament per aixó, es a dir, per a evitar tota confusió o mala interpretació del meu pensament i actitud que cada dia ha d'esser mes clara i precisa que, tot i agraint molt la vostra invitació, em dol manifestar-vos que no assistiré als actes que el mes vinent celebrareu a Zuric.

Agrait de les consideracions que teniu l'atenció de fer-me conèixer encaminades a una rectificació de la meua decisió, per altra banda ja anunciada en la meua carta del 19 d'agost, pero no puc acceptar-les. En la vostra lletra em parleu dels botiflers de casa nostra - dissortadament existeixen - pero tambe cal tenir present l'error de molts que consisteix a no voler veure les activitats d'altres catalans que al darrera del paravent de la cultura, duen a terme una acció mes funesta per a Catalunya que no la que puguin realitzar aquells que no s'amaguen de servir el regim franquista. Amb aquests tenim l'avantatge que no ens enganyen, mentres que els altres, avui dia representats per certs dirigents de l'Onnium Cultural, fan el més gran dany al nostre país. Per el que acabo d'expressar-vos i per la influencia i col.laboració que aquesta entitat dona als actes que celebrareu el mes vinent, comprendreu la meua decisió, pero us demano de reflexionar-hi i estic segur que veureu que no puc fer altrament.

Per endavant, ja pressento que hi ha catalans del patriotisme i del sentit de responsabilitat dels quals no dubto, que pensaran que dono una importància decisiva al problema que han plantejat certs dirigents de l'Onnium Cultural amb llur nociva influencia an l'àmbit de la vida politica i cultural i que tenim altres preocupacions mes greus i mes urgents a resoldre. Aquesta reacció que no accepto però que respecto, es la vella historia dels qui ho volen veure tot de color de rosa i d'aquells altres que desconeixen uns fets i uns propòsits que si es realitzessin serien de greus conseqüencies pel país. Voldria demanar a tothom que es volgués recordar dels errors que a través de la nostra historia hem comés, per no haver fet atenció a qué en els problemes hi havia qui, com ara, deia que eren insignificants pero que eren fonamentals, i justament, per no mesurar-ne la importancia unes vegades, i per comoditat o per il.lusions mes que fantasioses d'altres, han tingut conseqüencies mes que doloroses pel nostre poble. Assenyalar avui aquest perill es el meu deure.

Una vegada mes molt reconegut per la vostra amistat i confiança que hi corresponc ben cordialment, com també a tots els amics de " CASA NOSTRA ", de la Comissió Organitzadora dels Jocs Florals d'enguany i els catalans encarregats d'organitzar els col.loquis que celebrareu amb els nostres germans de Catalunya, que desitgeria es desenrotllessin al marge de tot partidisme, unica manera de fer tasca positiva.

Rebeu una forta abraçada del vostre amic,

Josep Tarradellas.

President de la Generalitat de Catalunya.

Saint Martin le Beau.
(Indre & Loire)

26 de Setembre del 1968

EL PRESIDENT DE LA GENERALITAT
DE CATALUNYA

L.G.

Rvd.

Josep Sanabre,

Arxiver del Bisbat de Barcelona

i Membre de la Junta de l'Òmnium Cultural.

B a r c e l o n a.

Distingit amic,

He rebut la vostra carta del 14 i no puc deixar d'expressar-vos la meva fonda sorpresa pels vostres judicis i comentaris pel que fa referència a les foto-copies de les cartes que us varen ésser enviades.

Sapiguen que ésta lluny dels meus propòsits contradir les manifestacions que feu i l'opinió que us mereix la meva actitud davant la política contrària a la unitat dels catalans que porta a cap l'Òmnium Cultural. Crec que no em cal insistir en la meva posició car es ben coneguda. Però si que m'heu de permetre que us digui que la vostra manca d'objectivitat i les vostres afirmacions fal·lacioses les trobo incorrectes.

Podeu ben creure que em sab greu també dir-vos que son incomprendibles, tota vegada que gràcies a les vostres velles i fidels amistats, esteu molt ben informat del que passa a l'Òmnium Cultural. No ignoreu, que mai el règim franquista, ni els falangistes, ni els més irreductibles adversaris han llençat contra el President Companys, els consellers del darrer Govern que va presidir i a la meva persona, la campanya d'insults i difamacions com ho han fet alguns dels seus dirigents durant aquests dos darrers anys, acompanyada d'unes activitats polítiques que han causat dany al país.

Per doloroses experiències més que lamentables, ja sé que certs dirigents d'aquesta entitat, emportats per anyorances d'un temps que no tornarà, consideren que els catalans que a tothora hem defensat Catalunya, estem obligats d'acceptar els seus insults i facilitar les seves accions polítiques. Encara més, que no tenim el dret de defensar-nos i per tant els molesta i troben intolerable la nostra voluntat d'afirmar les nostres fidelitats. Es evident que el seu passat els traeix i el que volen es el nostre silenci per tal de fer possible el dia de demà a Catalunya i a Espanya un règim neo-franquista.

Per damunt d'aquestes i altres consideracions que podria fer, vull dir-vos que en dolen profundament les seves activitats i propòsits que els han fet oblidar el fervoros desig del nostre poble, de viure amb germanor.

No es el meu propòsit ni molt menys parlar-vos d'un passat que la immensa majoria de catalans fa tota mena de sacrificis per a superar-lo, però amb la mateixa franquesa, que us agraeixo, que em feu conèixer el vostre pensament, m'heu de permetre que hi correspongui.

.....

Fa uns anys em vareu manifestar els vostres desigs de parlar-me; us haig de dir que la vostra iniciativa em va plaura car vaig creure que podia ésser útil. Recordereu que la conversa es va desenrotllar amb un ampli esperit de concòrdia. Però permeteu-me que aprofiti aquesta avinentesa per dir-vos que en un altre ordre de coses em va produir decepció. No sé perquè, m'havia fet la il·lusió de pensar que el retrobar-nos després de tants anys us obligava a donar-me una explicació dels motius que vareu tenir l'any 1943 de publicar un voluminós llibre intítulat "Martirologio de la Iglesia en la Diócesis de Barcelona durante la persecución religiosa 1936-1939."

No em diguéreu res i jo tampoc no us en vaig fer cap comentari, però no vaig comprendre ni comprenc encara el perquè la vostra actitud. Es evident que sou lliure en tant que ciutadà i sacerdot de defensar la memoria d'aquells que com vos dieu "murieron por la defensa de la España oprimida...". Però em semblava i encara em sembla, que estaveu obligat a clarificar una decisió vostra que al menys que puc dir és que no és vàlida.

Ja tinc present que tingueren el coratge de manifestar en el proleg que "Aprovechando las notas que recogimos durante el periodo del dominio marxista" vareu escriure el vostre llibre. Però, en fi, no es d'aixó que vull parlar-vos. Es tracta de quelcom que els vostres lectors haurien estat ben sorpresos si haguessiu explicat el perquè i com i de quina manera us possible obtenir les Notes de que parleu. Em sembla que serà bo que davant el vostre silenci us ho recordi i al mateix temps servirà perquè aquells que ho desconeixen compreguin millor certes immobles campanyes. En el vostre llibre ens dieu que el mes d'agost del 1936 foreu detingut i que pocs dies després us deixaran en llibertat. Després d'aquesta nova, no parleu mes del que fou la vostra vida. Crec que cal recordar-ho.

La primera cosa que vareu fer es anar al Palau de la Generalitat, on tenieu un bon amic i que ja vareu donar en el moment de la vostra detenció el seu nom com a garantia del vostre antifranquisme, es tractava del Senyor Melcior Font amic inol·lvidable per a tots aquells que varem tenir la sort de conèixer-lo i que mai no estimarem prou la seva memoria. Ja sabeu que ell fou qui em va parlar de vos, es tractava tal vegada de salvar la vostra vida i al mateix temps fer que el tragic combat que Catalunya sostenia, us permetés de viure sense que res de greu no us arribés. Vaig accedir als seus requeriments, que per altra banda era el meu deure. Uns dies després us fou entregada una documentació de la vostra nova identitat i dels serveis que deia prestaveu. D'aquesta manera fou possible que vegéssiu tranquil·lament l'entrada de les tropes del General Franco a casa nostra.

Res d'extraordinari és el que acabo de manifestar-vos, es un fet que com tants i tantes altres, el Govern de la Generalitat, sense claudicar a cap de les raons fonamentals de la seva lluita, va possibilitar fer més humana una guerra que Catalunya no va provocar.

Per el que acabo de manifestar-vos us sera facil comprendre que un dels disgustos mes forts que he tingut en el meu exili, fou el dia que vaig llegir el vostre llibre que aprofitant les Notes que vareu recollir durant la nostra guerra va fer possible la vostra tasca. Resultava doncs que després de quatre anys m'enterava que eren certes les informacions que sovint m'havien fet conèixer de que enlloc de complir en la paraula que em vareu donar es dedicaveu a recollir tota mena de dades certes o falses a fi de que en el moment de la victoria franquista que desitjaveu, pugéssiu presentar una llista ben completa dels vostres serveis.

Aquesta actitud vostra em causá, com ja podeu suposar disgustos, doncs foren molts i amb rao que em criticaren durament per la meva bona fe d'haver-vos fet confiança.

Ja ho veieu doncs, malgrat els disgustos i decepcions motivades per les vostres activitats durant la guerra i els primers anys de la repressió franquista contra el nostre poble, no vaig posar cap inconvenient en els vostres desigs de parlar-me. Per altra banda ja sabeu amb l'atenció que vareu estar rebut en les diferents ocasions que a Paris vareu entrevistar-vos amb el Sots-Secretari Senyor Andreu Cortines. Suposo que tampoc heu oblidat que a la darrera vegada que vareu estar a Mexic, varen assistir a l'homenatge que us varen dedicar, els catalans politicament mes representatius de les nostres Institucions Nacionals.

Mentres esteu llegint aquesta carta deveu pensar que té que veure l'Onium Cultural amb el vostre passat i les vostres activitats politiquies. Us ho diré. Es tracta simplement de que tingueu present que cap dels homes que tingueren responsabilitats en els Governos de la Generalitat i per damunt de tots el President Companys, ni durant la guerra que ens fou imposada ni després, mai ens hem deixat emportar per rencors, per greuges soferts, per les persecucions que hem pagat durament, per odis ni complexes. La nostra actitud a tota hora i vos no ho podeu ignorar com tampoc molts dels membres de l'Onium Cultural, ha estat i es la de treballar per tal de realitzar una tasca que per damunt de lluites i d'incomprensions sigui possible una amplia i generosa unitat catalana, que com altres vegades ha succeït a través del que va de segle ens porti la llibertat i el benestar.

Aquesta actitud i accio encaminada a obtenir una franca convivencia entre els catalans, ja sabeu que avui tambe es compartida per les actuals forces politiquies, car per damunt de les naturals divergencies, mai han deixat la seva voluntat d'unitat i de respecte. Ha calgut que vingues a la palestra politica l'Onium Cultural i principalment despres de la mort del seu primer President l'amic Felix Millet, per crear accions i produir situacions que estant causant un greu dany a Catalunya.

En fi sapiguen que no ignoro que la major part dels seus dirigents son contraris a determinades actuacions com les que em vaig permetre posar a la consideració dels seu actual President el Senyor Pau Riera i Sala, que tinc motius per creure que tampoc comparteix. Pero al meu entendre cal que es malfiin de ridicules habilitats o de sentiments dubtosos que no s'adiuen a la realitat d'uns fets mes que lamentables. Pensar que tot plegat es tracta d'una questio sense importancia i que amb uns certs silencis i altres vegades amb brutals reaccions o que el temps tot ho arreglara, es no tenir una nocio massa clara de quins son els anhels del nostre pais.

Us prego que em vulgueu excusar de que no us parli dels vostres entusiasmes pels sopars literaris que s'organitzen a l'Hotel Ritz de Barcelona en la Diada de Santa Llucia, car em sembla inecesari tot comentari per la meua part. Per altra banda els escriptors que mantenen, i cada dia seran mes, la seva independència davant les pressions i coaccions dels qui ja sabeu, ja han dit el que en pensen, millor del que jo ho podria fer.

Rebeu les cordials salutacions de,

Josep Tarradellas.
President de la Generalitat de Catalunya.

*Sapiguen que la unitat
necessaria no es un objectiu
i sempre que la unitat es
incomparable!*

Saint Martin le Beau.
(I & L)